

*PARTICIPATÍVNY ROZPOČET
VERZUS
DOTAČNÁ SCHÉMA*

EVA BALÁŽOVÁ, ASOCIÁCIA KOMUNÁLNYCH EKONÓMOV SR

AUTORKOU OBSAHU TEJTO PREZENTÁCIE JE EVA BALÁŽOVÁ, PREZIDENTKA ASOCIÁCIE KOMUNÁLNYCH EKONÓMOV SR. PREZENTÁCIA ODZNELA NA KONFERENCII NIE JE MESTO AKO MESTO, KTORÁ SA KONALA DŇA 10.10.2019 V TRENČÍNE. KONFERENCIU ORGANIZOVAL ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY SR PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI, V RÁMCI NÁRODNÉHO PROJEKTU PODPORA PARTNERSTVA A DIALÓGU V OBLASTI PARTICIPATÍVNEJ TVORBY VEREJNÝCH POLITÍK.

ROZDIELY MEDZI PARTICIPATÍVNÝM ROZPOČTOM A DOTAČNOU SCHÉMOU BOLI SKÚMANÉ V NASLEDOVNÝCH OBLASTIACH:

- LEGITIMITA
- CIELE
- PLÁNOVANIE V ROZPOČTE
- SCHVAĽOVANIE
- ÚČEL
- ŽIADATELIA
- SPÔSOB VÝBERU PROJEKTOV RESP. PODPORY
- REALIZÁCIA
- PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE
- ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV
- MAJETOK
- SPÔSOB FINANCOVANIA A ÚČTOVANIE
- TRVANIE

LEGITIMITA

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Zákony:**
§ 6 ods. 1 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

§ 7 zák. č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách ÚS
- **VZN o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta/obce:**
stanovenie podmienok poskytovania dotácií,
určenie okruhu oblastí a postup pri poskytovaní dotácií

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- **Vlastné pravidlá samosprávy**, ktorá má záujem uplatniť participatívny rozpočet v medziach rozpočtu mesta/obce

CIELE

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Podpora všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, podnikania a zamestnanosti (§7 ods. 4 zák. 583/2004)
- **Podporiť záujmovú činnosť** a pod. (VZN)

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Podporovať aktívne zapojenie obyvateľov mesta/obce do rozhodovacieho procesu, podporovať aktívny občiansky prístup a účasť na verejných rozhodnutiach samosprávy
- **Budovať komunitu** na základe spoločných záujmov, spoluvytvárať podmienky na zlepšenia života v meste/obci

PLÁNOVANIE ROZPOČTU

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Konsenzus v návrhu rozpočtu príslušných programov a podprogramov rozpočtu, najčastejšie inkrementálnym (historickým) prístupom
- (napr. zohľadňujúc požiadavky väčších žiadateľov resp. zmeny v ich pozícii)
- Často osobitne presne v rozpočte vyčlenené prostriedky pre väčších žiadateľov a pre menších v jednej sume

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- V návrhu rozpočtu sa vyčlení celá suma určená k participácii a postupne až po schválení poradia projektov k realizácii sa začleňujú k jednotlivým programom resp. programovej štruktúre rozpočtu

SCHVAĽOVANIE

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Po schválení rozpočtu v MsZ/ObZ, na základe predložených žiadostí o dotáciu žiadateľmi a v medziach schváleného rozpočtu, buď je už konkrétna suma priamo schválená v rozpočte alebo príslušné stále komisie pri zastupiteľstve rozhodnú o výške dotácie pre žiadateľov

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Pri schvaľovaní rozpočtu MsZ/ObZ jednou sumou konsenzom

PREDKLADATELIA ŽIADOSTÍ RESP. PROJEKTOV

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia**, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce, alebo ktorí pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- **Právnické osoby vrátane občianskych združení a neziskových organizácií** (niekedy sa vymedzí, že predkladateľom budú ako PO iba MVO), **fyzické osoby - podnikatelia, obyvatelia, skupiny obyvateľov** (účasť obyvateľov sa zvykne obmedziť vekom napr. 18.rokov)

ÚČEL

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Najčastejšie príspevok na podporu činností v oblasti kultúry, športu, výchovy a vzdelávania, v sociálnej oblasti a charitatívnej činnosti, podpory zdravia, ochrany, tvorby a zlepšenia životného prostredia (VZN)

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Vymedzený v pravidlách organizovania participatívneho rozpočtu schválených zastupiteľstvom
- Napr. projekty na zlepšenie života ako voľnočasové - kultúrne, pohybové, záujmové a tvorivé aktivity, drobná komunitná infraštruktúra, zvelaďovanie životného prostredia a pod.

SPÔSOB VÝBERU PROJEKTOV RESP. PODPORY

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Verejný** – dotácie väčšieho rozsahu schvaľuje zastupiteľstvo v rámci schvaľovania rozpočtu samosprávy
- **Čiastočne neverejný** – dotácie menšieho rozsahu (napr. do 6 tis.€) rozdeľujú príslušné stále komisie pri zastupiteľstve na svojich neverejných zasadnutiach na základe prijatých žiadostí

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- **Verejný** – výber na základe verejnej prezentácie, hlasovania obyvateľov a deliberácie (verejného zvažovania) resp. „spoločné rozhodovanie o spoločných peniazoch“ na základe dohodnutých kritérií
- Vzniká finálne poradie projektov, z ktorého vzíde koľko zámerov bude podporených z vymedzenej čiastky na participatívny rozpočet

REALIZÁCIA

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Na základe zmluvy o poskytnutí dotácie** v súlade s VZN

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Podporený projekt sa realizuje napr. **na základe oznámenia predkladateľovi a dohody** o spôsobe dobrovoľnej participácie predkladateľa - ak sú to obyvatelia resp. skupiny obyvateľov
- Ak ide o MVO, spôsob realizácie sa dohodne, najmä verejné obstarávanie ak je nutné...

PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- V rámci monitoringu programového rozpočtu k 30.6. bežného roka (zúžené len na čerpanie finančných prostriedkov)

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Napr. prostredníctvom príslušných komisií

ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- V rámci záverečného účtu mesta/obce. Ide však viacmenej len o finančné zhodnotenie a nie zhodnotenie prínosov dotácie

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- V rámci záverečného účtu mesta/obce
- A tiež napr. na verejnom predstavení výsledkov PR, kde by nemalo ísť v žiadnom prípade len o finančné zhodnotenie, ale najmä o zhodnotenie prínosov podporených projektov

MAJETOK

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Nevzniká**, v prípade, že napr. ide o dotáciu na nákup zdravotníckych prístrojov alebo zariadení, ide síce v konečnom dôsledku o obstaranie investície, ale z pohľadu mesta/obce ide o poskytnutie dotácie, teda bežný výdavok. O nadobudnutom majetku účtuje organizácia, ktorej bola poskytnutá dotácia.

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- **Ak vzniká, eviduje sa a objekt sa stáva majetkom mesta/obce**, eviduje sa na príslušnom oddelení. Nebude to majetok organizácie, ktorá sa zúčastnila tvorby tohto majetku.
- Napr. altánok, detské ihrisko a pod.

FINANCOVANIE A ÚČTOVANIE

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Ide o bežné výdavky rozpočtu (môžu byť výnimky), ktoré sa realizujú transferom na účet žiadateľa
- Nevyčerpané finančné prostriedky sa stanú súčasťou prebytku rozpočtu

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Ide o bežné výdavky rozpočtu (môžu byť výnimky), avšak sa jedná o priamy výdavok mesta/obce z príslušnej rozpočtovej položky
- Nevyčerpané finančné prostriedky by bolo vhodné „rezervovať“ pre PR a zaradiť ich opätovne do rozpočtu nasledujúceho roka, resp. o túto čiastku navýšiť participatívny rozpočet

TRVANIE

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- **Jeden rok**, pričom prijímateľ dotácie je povinný do 31.12. bežného roka dotáciu vyúčtovať a v prípade nevyčerpania zostatok vrátiť. Vyúčtovanie podlieha kontrole zo strany mestského/obecného úradu a hlavného kontrolóra mesta/obce.

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- **Jeden rok**, ale ukazuje sa, že vo viacerých samosprávach po skúsenostiach schválili trvanie na **dva roky**

ZÁVER

... spravidla a najmä ...

DOTÁCIA

- Je dôležitá najmä z hľadiska podpory záujmovej činnosti a mohla by sa orientovať výraznejšie na aktivity mládeže

PARTICIPATÍVNY ROZPOČET

- Je dôležitý pre tvorbu verejných politík a ich implementáciu, pre podporu komunitného života obyvateľov a skvalitnenie verejného priestranstva a pod.

EVA BALÁŽOVÁ
ASOCIÁCIA KOMUNÁLNYCH EKONÓMOV SR

 0905 323 013

 WWW.AKESR.SK

